

הרב יעקב אריאל

לזכרו של הרב ישראל רוזן ז"ל

– סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה

קשה לעמוד כאן להספיד תלמיד חכם, איש מעשה פורץ דרך, קשה לומר את המשפט ר' ישראל ז"ל. ידענו שהוא חולה, אך סברנו שהחולי הזה יעבור ולא ציפינו, אך לצערנו ניצחו ארזים את המצוקים.

יעקב נקרא בשני שמות: בשם יעקב ובשם ישראל. השם יעקב מציין את העקב, את הבסיס החומרי הכלל אנושי, הארצי, הלאומי של עם ישראל. עם ישראל המיוחד, נוסף לו שם שמבטא את הרובד הגבוה יותר – ישראל, על שם 'כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל'. לא להתמודד רק עם אנשים, אלא להתמודד עם רעיונות נשגבים. לעם ישראל יש שאלות רוחניות כבדות וגדולות. יש לעם ישראל ייעוד גדול כלפי העולם – להעלות את הארציות השמימה ולהוריד את האידאל האלוקי הנשגב לארץ. ר' ישראל פרץ דרך בנושא הזה. מצד אחד הוא 'התעסק בשפיר ושליה', בפוליטיקה ארצית, ביישוב הארץ, במכשירים ובטכנולוגיה, – אך כל זה היה לצורך ייעוד גבוה הרבה יותר: איך לעלות את כל המכשירים האלה ולהפוך אותם לכלים של עבודת ה', לפתח את הארץ, את האדם, וגם ליישם את התורה הענקית הגדולה הזאת בחיי המעשה. נדירים הם האנשים בחיינו שיכולים ומסוגלים לעשות את הדבר הזה. או שאנשים חיים בעולם הרוח אך מנותקים מן העולם, או שחיים בעולם הארצי ומנותקים מן הרוח, ולפעמים חיים במציאות של פשרות כאלו או אחרות. אך החיבור נפלא – להיות למטה עם השאיפה למרומים, להיות ישראל, שה'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה', שמלאכים עולים ויורדים בו. כל הזמן, בכל עת לעלות ולרדת ושוב לברר את הסוגיות ההלכתיות, הרעיוניות והכיוונים הרוחניים, לרדת למטה ולהעלות את הכלים המעשיים למעלה. יחידים הם האנשים האלה כמו ר' ישראל, וכולם חבים לו תודה.

כאן אני רוצה להדגיש: הוא לא עשה שום דבר על דעת עצמו. היו לו דעות משל עצמו והוא הביע אותן בהרבה הזדמנויות, אך בנוגע ליישום ההלכה בחיי המעשה, הוא התייעץ עם גדולי הדור. בכל דבר, קטן וגדול, הוא התייעץ עם גדולי הדור מכל החוגים. הוא זכה למעמד חשוב ומכובד בכל החוגים. יש מחלוקות ודעות בישראל בנוגע לנושאים שונים,

1. ההספד נאמר מפי מו"ר הרב יעקב אריאל שליט"א בשעת ההלוויה. שכתוב ועריכה: הרב יואל פרידמן.

אך אין מי שעוסק בשאלות מורכבות בנושא טכנולוגיה ואינו מעריך את ר' ישראל ואת דעתו. אין אחד שלא הכיר אותו ושלא התייעץ איתו. הוא היה מבאי ביתם של הרב אלישיב, הרב אוירבך, הרב ישראל, הרב נויבירט ואחרים. בחיבור הזה שבין הארץ לשמיים קל מאוד ליפול למטה או להידרדר לאט לאט, לפתוח פתח לכל מיני דברים שיש בהם מדרון חלקלק ושסופם גורם לניתוק של חיי המעשה מן התורה. קל לחילופין לעלות למעלה, להישאר שם ולהתנתק מחיי המעשה. לא פשוטה היא הדרך הזו שיש בה שילוב של שמיים וארץ.

צריך לומר משהו נוסף שאני חושב שיש בו מעין צוואה רוחנית שלו. בעוד רגע קט ייכנסו לתוך חיינו מכוניות חשמליות ומכוניות אוטומטיות, ושבת מה תהא עליה?! אפשר על ידי פטנטים שונים, שעוני שבת למיניהם, למצוא את הדרך לתכנן ולהתאים את הנסיעה מראש, לפני השבת. דברתי איתו לא פעם ולא פעמיים על האפשרות הזו. הוא אמר: חס ושלום! צריך לשמור על רוח השבת ולא לחפש כל מיני פתרונות עוקפים. לאנשי ביטחון, לחולים ולרופאים חייבים למצוא את הפתרונות המתאימים, ובזה עסק ר' ישראל רבות. לציבור הרחב שבת חייבת להיות ולהישאר שבת! אני רואה זאת כצוואה רוחנית שלו. צריך לשמור על קדושת השבת ועל רוח השבת. צריך למצוא פתרונות במקום שבאמת צריך. מעלית שבת הותרה, אך מכונית – זה משהו אחר. הוא התלבט בשאלות האלו. בוודאי אפשר היה להגיע לכיוונים אחרים. הוא חשש מהם מאוד, כי הוא היה גם איש מעשה. הוא לא היה רק איש רוח, אלא איש שיש בו שילוב מופלא בין ידע עמוק בהלכה לבין הכרת המציאות והמעשה. הוא הבין בצורה מעמיקה והכיר בצורה פקחית את המציאות. השילוב ביניהם זוהי דרכו המיוחדת של ר' ישראל. מי ייתן לנו תמורתו. נאמר בגמרא שיעקב אבינו לא מת. ישראל – בוודאי לא מת, שכן כאמור השם ישראל מבטא את הרוח. אנו נקראים על שם ישראל – עם ישראל, ארץ ישראל, מדינת ישראל. ישראל לא מת. הרוח לא אבדה, הרעיון נשאר, הדרך והכיוון נשארים איתנו, וצריך ללכת בדרך שהוא התווה לנו, להגדיל תורה ולהאדירה. למשפחה אני רוצה לומר: זכיתם באדם גדול. המשיכו את הדרך, המשיכו ללכת בדרכו. לכל אלה שמעריכים ומכבדים אותו, נאמר שהכבוד וההערכה הנכונים הם להמשיך וללכת בדרכו עד ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

